

Aika: Perjantai 9.10.2009 klo 14.15 – 15.00
Paikka: Kansalliskirjasto, Fabianian auditorio, Yliopistokatu 1, Hki

Läsnä: Markku Löytönen, pj.
Birgitta Auren, Vaasan kaupunginkirjasto
Elisa Orrman, Kansallisarkisto
Sirkku Blinnikka, Päijät-Hämeen koulutuskeskerni
Jarmo Saarti, Kuopion yliopisto

Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto
Annu Jauhiainen, Kansalliskirjasto

Asiantuntijat:
Päivi Jokitalo, Kansalliskirjasto, sihteeri

Ei paikalla:
Ari Muhonen, TKK
Erkki Lounasvuori, Helsingin kaupunginkirjasto
Juha Hakala, Kansalliskirjasto
Kari Liukkunen, OY
Nina Hyvönen, Kansalliskirjasto
Teo Kirkinen, HY
Totti Mäkelä, Tieteen tietotekniikan keskus CSC

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.15.

2. Asialistan hyväksyminen

Asialista hyväksyttiin sellaisenaan.

3. Tiedotusasioita

- IGeLU 2009 Helsingissä 6.-9.9.2009 / Annu Jauhiainen
 - IGeLU-konferenssi sujui hyvin. Osallistujia oli lähes 500, Suomesta n. 130. Esittelyssä oli ExLibriksen nykyisiä ja uusia tuotteita. Seuraava konferenssi 2010 Belgiassa, sitä seuraava 2011 Israelissa.
- ELAG 2010 Helsingissä 9.-11.6.2010 / Annu Jauhiainen
 - Kansalliskirjasto järjestää ensi vuoden ELAG-konferenssin (European Library Automation Group). Konferenssiin odotetaan n. 150 osallistujaa Euroopasta ja Yhdysvalloista.
- Rake-raportti luovutettu ministeriölle / Jarmo Saarti
 - Rakenteellisen kehittämisen raportti luovutettiin ministeriölle 11.9.2009. Raportti on verkossa osoitteessa http://www.minedu.fi/OPM/Julkaisut/2009/Korkeakoulukirjastot_digitaaliseksi_palveluverkoksi.html.
- Kaukopalvelusovelluksen hankinnan aikataulu / Annu Jauhiainen

- Kaukopalvelusovelluksen hankinnassa aloitetaan pilotoinnilla, josta tehdään vuoden sopimus järjestelmäntoimittajan kanssa. Tuloksista raportoidaan ensimmäisen kerran puolen vuoden pilotoinnin jälkeen.
- Yhteistä kirjastojärjestelmäkonsortiota ei syntynyt / Annu Jauhiainen
 - Hankkeen ohjausryhmä joutui elokuussa toteamaan, ettei konsortiota synny. Ongelmaksi osoittautuivat päätöksentekotavasta päättäminen ja kustannustenjakomalli. Yhteistyötä tiivistetään muilla tavoin.
- IFLA Suomessa 2012 / Kristiina Hormia-Poutanen
 - Maailman suurin kirjastoalan konferenssi on saatu järjestettäväksi Suomeen vuonna 2012.
- OPM-tulosneuvottelu / Kristiina Hormia-Poutanen
 - Arvonlisäverolain muutoksesta seuraava käännetty alv-velvollisuus aiheuttaa yliopisto- ja ammattikorkeakoulusektoreiden aineistohankinnassa kustannuksia, jotka Helsingin yliopisto on lupautunut ensi kädessä kattamaan. Kulut maksetaan takaisin myöhemmin.
 - Amk-sektorin keskitettyjen palveluiden perusrahoitus saadaan tarvittavalle tasolle
 - Yhteisluettelo ja vapaa kansalaiskäyttö mukana rahoituksessa

4. KDK-tilannekatsaus / Kristiina Hormia-Poutanen

Opetusministeriön johtama Kansallinen digitaalinen kirjasto -hanke on edennyt vaiheeseen, jossa etsitään toteuttajaa maan kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteiselle asiakasliittymäohjelmistolle.

Asiakasliittymän toteutuksesta ja siten myös ohjelmistohankinnasta vastaa Kansalliskirjasto. Hankintaprosessin konsulttina toimii Tieteen tietotekniikan keskus CSC, ja hankintatapana on kilpailullinen neuvottelumenettely.

Kansallisen digitaalisen kirjaston eli ns. KDK-hankkeen tavoitteena on edistää maan kirjastojen, arkistojen ja museoiden kansallisten tietovarantojen saatavuutta ja käytettävyyttä sekä kehittää sähköisten kulttuuriperintöaineistojen pitkäaikaissäilytysratkaisuja. Hanke on yksi Arjen tietoyhteiskunta -toimintaohjelmassa määritellyistä julkishallinnon projekteista, joilla toteutetaan valtioneuvoston periaatepäätöstä kansallisen tietoyhteiskuntapolitiikan tavoitteista 2007–2011.

KDK-hankkeessa on mukana kaikkiaan 35 yhteisöä, jotka edustavat laajasti julkishallintoa, kirjastoja, arkistoja ja museoita. Järjestelmää aiotaan ensi vuonna pilotoida, ja kattavasti se on tarkoitus ottaa käyttöön vuonna 2011.

Esitys: Kristiina Hormia-Poutanen esittelee asiakasliittymähankkeen tilannetta sekä hankintaprosessissa käytettävää kilpailullista neuvottelumenettelyä.

Päätös: Kristiina Hormia-Poutanen esitteli hankkeen tilanteen ja kertoi kilpailullisesta neuvottelumenettelystä, joka on Suomessa suhteellisen uusi kilpailuttamisen tapa. Menettelyn osalta on jo päätetty, ketkä osallistuvat sisällöllisiin, ketkä teknisiin ja juridisiin neuvotteluihin.

5. Verkkopalveluryhmän lopettaminen

Verkkopalveluryhmä on toiminut osana Digitaalisen kirjaston ohjausjärjestelmää vuodesta 2005 alkaen. Sen tavoitteena on ollut kehittää digitaalisen kirjaston palvelukokonaisuutta, tehdä sitä koskevia strategisia linjauksia ja arvioida niiden vaikuttavuutta. Kansalliskirjasto on koordinoinut verkkopalveluryhmän toimintaa.

Digitaalisen kirjaston ohjausjärjestelmän asiantuntijaryhmiä oli aluksi kolme: laitteistoryhmä, ohjelmisto- ja standardointiryhmä sekä vaikuttavuuden arviointiryhmä. Kaksi ensin mainittua on lopetettu (laitteistoryhmä v. 2007 ja ohjelmisto- ja standardointiryhmä v. 2009). Sen sijaan vaikuttavuuden arviointiryhmä jatkaa edelleen aktiivisesti, sillä se on tuonut uutta osaamista ja lisäarvoa kirjastoille ja sen merkitys kasvaa koko ajan.

Verkkopalveluryhmä on kokoontunut säännöllisesti ja keskustellut aktiivisesti, mutta sen merkitys on kaventunut lähinnä Kansalliskirjaston tiedotusfoorumiksi, koska kaikista ryhmän käsittelemistä asioista päätetään jossain muussa ohjaus- tai johtoryhmässä.

Digitaalisen kirjaston infrastruktuuri muuttuu ja kehittyy koko ajan. KDK ja sen myötä laajeneva yhteistyöverkosto vaatii uudet ratkaisut ja ohjausjärjestelyt, jotka on kehiteltävä uudelta pohjalta.

Esitys: Kansalliskirjasto esittää verkkopalveluryhmän lakkauttamista ja kiittää kaikkia ryhmässä mukana olleita, erityisesti ryhmän puheenjohtajaa.

Päätös: Kristiina Hormia-Poutanen kertasi Digitaalisen kirjaston ohjausryhmän ja Verkkopalveluryhmän perustamisen ja toiminnan taustoja ja vaiheita ja totesi, että ohjelmistoasioihin liittyvää ohjausjärjestelmää tarvitaan, mutta sen kehittämistä mietitään parhaillaan.

Vaikka Verkkopalveluryhmän lakkauttamista kannatettiin yleisesti, sen hyvästä toiminnasta esitettiin useita kommentteja. Ryhmän tiedottavaa tehtävää pidettiin tärkeänä, ryhmää ja sen tehokasta puheenjohtajaa sekä Kristiina Hormia-Poutasta ja Annu Jauhiaista kiitettiin kokousten hyvästä valmistelusta. Kristiina Hormia-Poutanen kiitti puheenjohtajaa koko ryhmän puolesta.

6. Muut asiat

- Kirjastojen yhteisten palvelujen kehittämissuunnitelma 2010-2012 valmisteilla
 - Parhaillaan hahmotellaan suunnitelmaa ja hankkeiden aikataulua.
 - Jarmo Saarti totesi, että OPM:n kulttuuriosasto on valmistelemassa pitkälle tulevaisuuteen ulottuvaa kulttuuripoliittista selontekoa ja kirjastostrategiaa, joiden etenemistä tulee seurata myös kirjastojen yhteisten palvelujen kehittämissuunnitelmaa ajatellen.

7. Kokouksen päättäminen

- Puheenjohtaja kiitti ryhmää sen toiminnasta ja päätti kokouksen klo 14.50.